Dosarul nr. 2a-145/25 Judecătoriei Chișinău (sediul Centru)
(2-22064843-02-2a-15012025) Judecător: Furdui Angela

D E C I Z I E

13 mai 2025 mun. Chişinău

Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ
al Curţii de Apel Centru

Instanța compusă din:
Președintele completului Marina Anton
Judecătorii Dorin Dulghieru și Constantin Roșca
Grefier: Lilia Bulbocean

examinând în şedinţă de judecată publică, desfășurată în limba română, cererea de apel declarată de către Cernenco Elena, împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 25 martie 2024, adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Cernenco Elena împotriva lui Garaba Andrei și Șchiopu Vadim cu privire la repararea prejudiciului biologic și a prejudiciului moral,

c o n s t a t ă:

Pretențiile reclamantului:

La 10 mai 2022, Cernenco Elena a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Garaba Andrei și Șchiopu Vadim cu privire la repararea prejudiciului biologic și prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii, a invocat că la 21 iunie 2021, ora 18:50, deplasându-se pe trotuarul din bd. Moscovei, adiacent blocului locativ nr.8, lângă restaurantul „Kebab”, a observat cum doi minori cu vârsta aproximativă între 10-13 ani, se deplasau cu bicicletele cu o viteză mare în direcția ultimei. S-a oprit ca să cedeze trecerea și în ultimul moment a observat că între biciclete este trasă o funie, astfel, a fost doborâtă la pământ de acești bicicliști, traumându-i mâna. Trecătorii au ajutat-o să se ridice, iar, în acest moment bicicliștii au plecat de la fața locului.

Afirmă că potrivit raportului de constatare nr.202102P1661 din 22 iunie 2021, în urma examinării medico-legale, s-a constatat, excoriație la nivelul umărului

drept, excoriație la nivelul antebrațului stâng, echimoză la nivelul mânii drepte, care au fost cauzate în rezultatul acțiunii traumatice a unui obiect contondent dur, posibil în timpul și circumstanțele indicate, fiind calificate ca vătămări neînsemnate.

Indică faptul că ulterior, a obținut înregistrările video unde se vede bine cum acești doi minori se deplasează cu bicicletele, având întinsă o funie între ei.

Susține că pe marginea acestui incident a depus plângere la poliție, solicitând atragerea la răspundere contravențională a părinților minorilor. La adresarea ultimei din 23 iulie 2021, a primit răspunsul de la IP Râșcani al DP Chișinău, precum că în rezultatul controlului efectuat și din materialele acumulate s-a constatat că atât cet. Garaba A., cât și cet. Șchiopu V., au admis îndeplinirea necorespunzătoare de către părinți a obligațiilor de întreținere, de educare și de instruire a copilului, astfel, fiind petrecute discuții cu caracter de profilaxie, în legătură cu neadmiterea pe viitor a tulburării ordinii publice.

Menționează că a fost întocmit câte un proces-verbal cu privire la contravenție în baza art. 63 alin. (l) Cod contravențional, și expediat conform competenței către instanța de judecată.

Relevă că deși, de către agentul constatator a fost constatată fapta îndeplinirii necorespunzătoare de către părinți a obligațiilor de întreținere, educare și de instruire a copilului, potrivit hotărârii instanței de fond, din cauza omisiunilor admise de agentul constatator, procesele contravenționale au fost încetate, hotărârea fiind contestată, la moment, cauza, aflându-se pe rolul Curții de Apel Centru.

Notează că potrivit art. 19 alin. (1) Cod civil, în condițiile legii, persoana lezată într-un drept al ei sau într-un interes recunoscut de lege poate cere repararea integrală a prejudiciului patrimonial și nepatrimonial cauzat astfel.

Indică că răspunderea pentru prejudiciul cauzat prin vătămare a integrității corporale sau prin altă vătămare a sănătății este o răspundere delictuală, care trebuie să conțină în sine următoarele condiții generale. Prima condiție necesară pentru angajarea răspunderii civile delictuale este existența unei fapte ilicite.

Susține că la caz, fapta ilicită a fost realizată de minori prin acțiunile lor intenționate, care au fost exprimate prin faptul, că ei au întins o funie între bicicletele lor, și mergând cu viteză, având întinsă această funie, au doborât-o, făcându-i piedică.

Menționează că fapta a fost comisă cu vinovăție, minorii înțelegând semnificația acțiunilor, cât și consecințele care pot interveni în cazul realizării intenției lor. Or, după cum rezultă din înregistrarea video, aceștia din timp au legat funia între biciclete, deplasându-se pe trotuar căutând cui să pună piedica.

A doua condiție este ca răspunderea civilă delictuală intervine numai dacă prin fapta ilicită săvârșită s-a cauzat un prejudiciu unei alte persoane.

Afirmă că datorită faptei ilicite descrisă anterior, săvârșită de copii lui Garaba Andrei și Șchiopu Vadim, i-a fost cauzat atât prejudiciu moral, cât și prejudiciu biologic descris în raportul de constatare nr.202102P1661 din 22 iunie 2021.

Consideră că între fapta minorilor și daunele cauzate cu certitudine există legătura de cauzalitate, or daunele neîndoielnic reprezintă consecința directă a faptei ilicite, ceea ce reprezintă a treia condiție pentru angajarea răspunderii pentru prejudiciul cauzat.

Făcând referire la prevederile art. 2008 alin. (l) Cod civil, menționează că în cadrul procesului contravențional, părinții minorilor care au săvârșit fapta ilicită sunt Garaba Andrei și Șchiopu Vadim.

Și făcând referire la prevederile art. 19 alin. (3), art. 1423 Cod civil, afirmă că în urma producerii incidentului descris, i-a fost cauzat prejudiciul biologic exteriorizat prin leziunile corporale și durerile fizice - care se confirmă obiectiv prin raportul de constatare medico-legală, cât și prejudiciul moral exprimat prin faptul că în momentul tamponării s-a speriat foarte tare, suportând suferințe psihologice, dar și după incidentul în cauză a avut retrăieli, suportând atitudinea batjocoritoare din partea pârâților, care deși, inițial au recunoscut săvârșirea faptei de către copiii lor, ulterior și-au ales o altă tactică de acuzare, învinuind-o pe nedrept că i-a agresat pe copiii lor.

Menționează că prin solicitarea despăgubirilor, nicidecum nu urmărește o îmbogățire, însă, consideră că ținând cont de circumstanțele cauzei, prejudiciu cauzat urmează a fi reparat.

Potrivit regulilor generale stipulate la art. 2023 Cod civil, afirmă că dat fiind faptul că minorii nu răspund în virtutea faptului că nu au capacitate delictuală și nu pot dobândi calitatea de debitor în calitate de debitor apar părinții sau tutorele minorului. Părinții, nefiind autori ai faptei ilicite, răspund față de persoana vătămată nu solidar, ci separat.

Cu referire la prevederile art. 1416 Cod civil, a considerat că are dreptul de a se adresa cu acțiune privind încasarea despăgubirilor direct în instanța de judecată, fără cerere prealabilă.

Reclamanta Cernenco Elena a solicitat încasarea din contul lui Garaba Andrei a sumei de 5000 lei cu titlu de prejudiciu biologic și 5000 lei cu titlu de prejudiciu moral, încasarea de la Șchiopu Vadim a sumei de 5000 lei cu titlu de prejudiciu biologic și 5000 lei cu titlu de prejudiciu moral, *concretizând circumstanțelor de drept* menționând că art. 1416 Cod civil indicat în cererea de chemare în judecată urmează a fi înlocuit cu art. 2025 Cod civil, iar, art. 1423 Cod civil indicat în cererea de chemare în judecată urmează a fi înlocuit cu art. 2037 alin. (l) și (2) Cod civil.

Poziția instanței de fond:

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 25 martie 2024 s-a respins cererea de chemare în judecată înaintată de Cernenco Elena împotriva lui Garaba Andrei și Șchiopu Vadim cu privire la repararea prejudiciului biologic și prejudiciului moral, ca fiind neîntemeiată.

Solicitarea apelantului:

Nefiind de acord cu hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 25 martie 2024, Cernenco Elena, a declarat apel împotriva acesteia, solicitând admiterea apelului, casarea integrală a hotărârii instanței de fond, cu adoptarea unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie admisă integral.

Argumentele părților:

În motivarea apelului, Cernenco Elena a reiterat argumentele de fapt și de drept invocate în acțiunea depusă, indicând, suplimentar că instanța de judecată, la examinarea cauzei, a ignorat caracterul cert al prejudiciului cauzat prin fapta minorilor, confirmat prin raportul de constatare nr.202102P1661 din 22.06.2021, prin care, în urma examinării medico-legale, s-a constatat: excoriație la nivelul umărului drept, excoriație la nivelul antebrațului stâng, echimoză la nivelul mânii drepte, care au fost cauzate în rezultatul acțiunii traumatice a unui obiect contondent dur, posibil în timpul şi circumstanțele indicate, fiind calificate ca vătămări neînsemnate.

Legătura cauzală între fapta ilicită şi prejudiciu este una evidentă, or aceasta se materializează în faptul că prejudiciul este consecința firească, efect al faptei ilicite, care reprezintă cauza.

Mai mult, pârâții au recunoscut faptul că leziunile corporale i-au fost cauzate ca urmare a doborârii sale de către copiii lor cu bicicletele, însă pun vina în producerea incidentului pe seama sa, chipurile că a manifestat neatenție şi nepăsare, însă de către instanța de judecată a fost trecut cu vedere şi acest fapt.

În motivarea soluției de respingere a acțiunii, instanța de judecată s-a axat în mare parte pe faptul că, la momentul pronunțării în cauza civilă, nu există o hotărâre judecătorească irevocabilă, privind vinovăția lui Garaba Andrei şi Șchiopu Vadim în săvârşirea contravenției prevăzute de art.63 Cod contravențional. Însă, este o logică greşită, deoarece răspunderea contravențională se referă la sancționarea faptelor ilicite, prin amenzi sau alte măsuri administrative. Pe de altă parte, răspunderea civilă presupune compensarea pagubelor cauzate altor persoane prin fapte ilegale sau neglijență, prin plata unor despăgubiri. Deci, răspunderea contravențională nu se echivalează răspunderii civile.

Instanța de judecată a descris, pe jumătate de pagină, caracteristica minorului, care în speță nu are nicio tangență cu fapta săvârşită de aceştia însă, nu a combătut

în nici un mod argumentele reclamantei privind existenţa prejudiciului biologic şi moral.

De asemenea, aprecierea probelor făcută de prima instanța este una superficială. Proba video nu a fost apreciată de instanța în ansamblul şi interconexiunea ei cu alte probe.

Astfel, constatând faptul că secvența video a fost înregistrată până la producerea incidentului, precum și faptul că pe această secvență se observă cum minorii se deplasau cu bicicletele, având o funie întinsă între ele, instanța de judecată a lăsat fără apreciere declarațiile părților din care rezultă că căderea reclamantei a avut loc anume ca urmare a tamponării acesteia de către minorii pe biciclete menționați, precum şi legătura cauzală dintre fapta săvârşită şi consecințele sub forma leziunilor corporale suferite de Cernenco Elena, precum şi sub forma prejudiciului biologic şi moral.

Pornind de la aceste circumstanțe, consideră că instanţa de fond nu a constatat toate circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii, iar concluziile instanței expuse în hotărâre sunt pripite şi în contradicție cu circumstanțele pricinii, precum şi normele de drept material au fost interpretate eronat, fapt ce serveşte ca temei de casare a hotărârii în conformitate cu prevederile art.386 alin.(1) lit. a), c) şi d) Cod de procedură civilă.

Termenul de declarare a apelului:

În conformitate cu prevederile art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

În acest context, având în vedere că dispozitivul hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) a fost pronunțat la 25 martie 2024, iar, cererea de apel a fost depusă la 28 martie 2024, (f.d.97), Colegiul judiciar constată că acesta a fost declarat în termen.

Poziția părților în apel:

În ședința judiciară în instanța de apel, apelanta Cernenco Elena a susținut cererea de apel depusă, solicitând admiterea acesteia în sensul formulat.

În ședința judiciară în instanța de apel, intimații Șchiopu Vadim și Garaba Andrei, au solicitat respingerea cererii de apel înaintată de Cernenco Elena și menținerea hotărârii instanței de fond.

Aprecierea instanței de apel:

Ascultând explicațiile participanților la proces, analizând motivele invocate în cererea de apel și studiind materialele cauzei în raport cu prevederile legislației aplicabile la caz, Colegiul civil ajunge la concluzia că apelul declarat urmează a fi

admis, cu casarea integrală a hotărârii instanței de fond și emiterea unei noi hotărâri de admitere parțială a acțiunii, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 373 Cod de procedură civilă *,,instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărîrii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărîrea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces. În cazul în care motivarea apelului nu cuprinde argumente sau dovezi noi, instanţa de apel se pronunţă în fond, numai în temeiul celor invocate în primă instanţă. Instanţa de apel este obligată să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel. Apelantului nu i se poate crea în propria cale de atac o situaţie mai dificilă decît aceea din hotărîrea atacată cu apel, cu excepţia cazurilor cînd consimte şi cînd hotărîrea este atacată şi de alţi participanţi la proces”.*

Potrivit art. 385 alin. (1) lit. c) Cod de procedură civilă ,,*instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept să admită apelul şi să caseze integral sau parţial hotărîrea primei instanţe, emiţînd o nouă hotărîre”.*

În temeiul art. 386 alin. (1) lit. b) și d) Cod de procedură civilă ,,*hotărîrea primei instanţe se casează sau se modifică de instanţa de apel dacă circumstanţele importante pentru soluţionarea cauzei, pe care prima instanţă le consideră constatate, nu au fost dovedite cu probe veridice şi suficiente; normele de drept material sau normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat”.*

Art. 387 lit. c) Cod de procedură civilă stabilește că *,,se consideră că normele de drept material sînt încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanţa judecătorească a interpretat eronat legea”.*

Conform prevederilor art. 118 alin. (1) Cod de procedură civilă *,,fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale, dacă legea nu dispune altfel”.*

În corespundere cu prevederile art. 118 alin. (3) al Codului de procedură civilă *,,circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea justă a cauzei sînt determinate definitiv de instanţa judecătorească pornind de la pretenţiile şi obiecţiile părţilor şi ale altor participanţi la proces, precum şi de la normele de drept material şi procedural ce urmează a fi applicate”.*

Totodată, prevederile art. 122 alin. (1) Cod de procedură civilă stabilesc că *,,circumstanţele care, conform legii, trebuie confirmate prin anumite mijloace probante nu pot fi dovedite cu nici un fel de alte mijloace”.*

În conformitate cu prevederile art. 130 Cod de procedură civilă ,,*instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea*

multiaspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblu şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Nici un fel de probe nu au pentru instanţa judecătorească o forţă probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanţă privitor la pertinenţa, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă şi suficienţa pentru soluţionarea cauzei".

Colegiul civil reţine că instanţa de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil, reţinându-se rolul determinant al concluziilor sale, are obligaţia să examineze efectiv problemele esenţiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze la însuşirea motivelor instanţei inferioare. (Hirro Balani c. Spaniei, nr. 18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis c. Greciei nr.21522/93 din 29.05.1997 §43).

Potrivit recomandărilor avizului nr.11 din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) în atenţia Comitetului de Miniştri al Consiliului Europei privind calitatea hotărârilor judecătoreşti, o motivaţie şi o analiză clară sunt cerinţele fundamentale ale hotărârilor judecătoreşti şi un aspect important al dreptului la un proces echitabil.

Totodată, Colegiul judiciar consideră necesar să menționeze că nu va formula un răspuns detaliat pentru fiecare argument al apelantului, ci va analiza doar motivele decisive pentru soluționarea prezentei cauze (a se vedea Gard Ruiz vs Spania (Marea Cameră), 21 ianuarie 1999, parag.26, Moreira Fereira vs Portugalia (nr.2) (Marea Cameră), 11 iulie 2017, parag. 84, 98).

Astfel, din actele cauzei rezultă că la 10 mai 2022, Cernenco Elena a depus o cerere de chemare în dejucată, ulterior concretizată, împotriva lui Garaba Andrei și Șchiopu Vadim, prin care a solicitat încasarea prejudiciului biologic în mărime de 5000 lei și a prejudiciului moral în mărime de 5000 lei de la Garaba Andrei, precum și încasarea prejudiciului biologic în mărime de 5000 lei și a prejudiciului moral în mărime de 5000 lei de la Șchiopu Vadim.

Fiind investită cu examinarea prezentului litigiu, prima instanţă a concluzionat asupra netemeiniciei acțiunii depuse de Cernenco Elena.

Pentru a emite soluţia sus-indicată, instanţa de fond a reţinut că în cadrul examinării cauzei nu au fost întrunite cumulativ și nu și-au găsit dovada cele trei prezumții și anume că Șchiopu Vadim și Garaba Andrei ca părinți ai minorilor *****, și *****, care nu au atins vârsta de 14 ani, nu și-au executat sau și-au executat necorespunzător educarea şi/sau supravegherea minorilor, existenţa raportului de cauzalitate dintre supravegherea şi educarea necorespunzătoare şi săvârşirea de către minori a faptei ilicite dăunătoare și vinovăţia părinţilor în neîndeplinirea sau îndeplinirea necorespunzătoare a îndatoririlor ce le revin.

Verificând legalitatea şi temeinicia hotărârii instanţei de fond, coroborat normelor de drept material aplicabile raportului juridic litigios, Colegiul civil,

comercial şi de contencios administrativ lărgit al Curţii de Apel Centru consideră întemeiat apelul declarat de către Cernenco Elena, pasibil de a fi admis, cu casarea integrală a hotărârii primei instanţe, cu emiterea unei noi hotărâri, din considerentele ce urmează.

Astfel, analizând circumstanţele faptice ale cauzei şi actele anexate la materialele dosarului, instanţa de apel reţine că apelanta Cernenco Elena, în conținutul acțiunii promovate, a indicat că la data de 21 iunie 2021, aproximativ la ora 18:50, deplasându-se pe trotuarul din bd. Moscova, adiacent blocului nr.8 din mun. Chișinău, lângă localul ,,Kebab", doi minori, cu vârsta aproximativă de 10-13 ani se deplasau cu bicicletele în direcției ei, astfel neobservând funia întinsă între biciclete, a fost doborâtă și ca rezultat și-a vătămat mâna.

În acest context, apelanta Cernenco Elena la 21 iunie 2021, a adresat către Inspectoratul de Poliție Rîșcani al DP mun. Chișinău cerere, prin care a solicitat organelor de poliție să întreprindă măsurile de rigoare pe respectivul fapt.

În aceeași ordine de idei, a fost prezentată copia raportului de constatare nr. 202102P1661 din 22 iunie 2021, din conținutul căruia rezultă că în urma examinării medico-legală a cet. Cernenco Elena, s-au constatat: excoriație la nivelul umărului drept, excoriație la nivelul antebrațului stâng, echimoză la nivelul mânii drepte, care au fost cauzate în rezultatul acțiunii traumatice a unui obiect contondent dur, posibil în timpul și circumstanțele indicate, fiind calificate ca vătămări neînsemnate, (f.d. 7-8).

De asemenea, în contextul probării circumstanțelor descrise, la 13 iulie 2021 de către agentul constatator al IP al DP mun. Chișinău au fost întocmite procese-verbale cu privire la contravenție pe faptul comiterii de către Garaba Andrei și Șchiopu Vadim a contravenției prevăzute de art. 63 alin. (1) Cod contravențional.

Iar, prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 29 noiembrie 2021, menținută prin decizia Curții de Apel Chișinău din 02 iunie 2022, a fost încetat procesul contravențional de învinuire a lui Șchiopu Vadim în comiterea faptei contravenționale prevăzute de art. 63 alin. (1) Cod contravențional, pe motivul nespecificării în procesul-verbal a circumstanțelor comiterii faptei contravenționale săvârșite.

La fel, prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 29 noiembrie 2021 a fost încetat procesul contravențional de învinuire a lui Garaba Andrei în comiterea faptei contravenționale prevăzute de art. 63 alin. (1) Cod contravențional, iar, prin decizia Curții de Apel Chișinău din 24 mai 2022 a fost admis recursul declarat de victima Cernenco Elena, casată hotărârea primei instanțe în privința lui Garaba Andrei și a fost restituită cauza spre rejudecare în prima instanță.

Ulterior, prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 08 noiembrie 2022 a fost încetat procesul contravențional pornit în privința lui Garaba

Andrei în baza art. 63 alin. (1) Cod contravențional, pe motivul inexistenței faptului contravențional, iar, prin decizia Curții de Apel Chișinău din 11 septembrie 2023 a fost admis recursul declarat de victima Cernenco Elena, casată hotărârea primei instanțe în privința lui Garaba Andrei și a fost restituită cauza spre rejudecare în prima instanță.

În corespundere cu art.19 alin.(1), (3) și (5) Cod civil, „*în condiţiile legii, persoana lezată într-un drept al ei sau într-un interes recunoscut de lege poate cere repararea integrală a prejudiciului patrimonial şi nepatrimonial cauzat astfel. Se consideră prejudiciu nepatrimonial (prejudiciu moral) suferinţele fizice şi psihice, precum şi diminuarea calităţii vieţii. În cazul vătămării sănătăţii, prejudiciul nepatrimonial cuprinde, de asemenea, pierderea sau diminuarea unei capacităţi a corpului uman (prejudiciu biologic). Repararea prejudiciului presupune repunerea persoanei lezate în situaţia în care s-ar fi aflat dacă prejudiciul nu se producea”*.

Potrivit prevederilor art.1998 alin. (1) Cod civil, *cel care acţionează faţă de altul în mod ilicit, cu vinovăţie este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, şi prejudiciul moral cauzat prin acţiune sau omisiune*.

Or, la caz potrivit art. 2028 alin. (1) Cod civil, *stipulează că, în caz de vătămare a integrității corporale sau de altă vătămare a sănătății, autorul prejudiciului are obligația să compenseze persoanei vătămate salariul sau venitul ratat din cauza pierderii sau reducerii capacității de muncă, precum şi cheltuielile suportate în legătură cu vătămarea sănătăţii – de tratament, de alimentaţie suplimentară, de protezare, de îngrijire străină, de cumpărarea unui vehicul special, de reciclare profesională*.

Conform prevederilor art. 2033 alin. (1) Cod civil, *în cazul vătămării integrităţii corporale sau altei vătămări a sănătăţii, pe lângă repararea prejudiciului patrimonial şi celui moral, se va plăti o despăgubire separată pentru însăşi vătămare (prejudiciul biologic)*.

Pornind de la aplicarea raționamentelor legale de mai sus, instanța de judecată punctează că răspunderea civilă include următoarele elemente: prejudiciul, fapta ilicită, raportul cauzal dintre faptă și prejudiciu și vinovăție. Acestea sunt condițiile generale necesare pentru antrenarea răspunderii delictuale. Lipsa unei condiții, potrivit regulii generale, exclude răspunderea delictuală, cu excepția cazurilor expres prevăzute de lege când răspunderea delictuală se poate angaja și în lipsa unor condiții.

În această ordine de idei, prejudiciul suportat, care a fost invocat de apelanta Cernenco Elena s-a manifestat prin vătămarea integrității corporale sub forma leziunilor neînsemnate, fapt confirmat prin raportului de constatare nr. 202102P1661 din 22 iunie 2021, sus-enunțat.

Un al doilea element al răspunderii medicale se referă la fapta ilicită. Doctrina juridică și jurisprudența națională definește acest component ca o faptă prin care, încălcându-se normele dreptului obiectiv, se lezează drepturile subiective sau interesele persoanei. Aceasta poate apărea sub forma acțiunii sau inacțiunii.

În acest context, este de menționat că potrivit celor indicate de apelanta Cernenco Elena, se atestă în esență că la data de 21 iunie 2021, în mun. Chișinău, copii minori, ai căror părinți sunt Garaba Andrei și respectiv Șchiopu Vadim, au întins o funie între biciclete, apelanta Cernenco, astfel, fiind doborâtă și ca rezultat și-a vătămat mîina. Această din urmă circumstanță, de către instanța de apel se apreciază ca fiind veridică, în situația în care, partea intimată nu a prezentat probe contrare în acest sens.

Din perspectivă logico-juridică, pentru angajarea răspunderii civile delictuale pentru fapta altuia (în speță, răspunderea părinților pentru prejudiciul cauzat de minorii lor), stabilirea caracterului ilicit al faptei și a culpei în supraveghere nu este condiționată de existența prealabilă a unei decizii contravenționale de sancționare a părinților pentru neîndeplinirea obligațiilor de întreținere și educație.

Răspunderea civilă delictuală este autonomă față de răspunderea contravențională sau penală. Prin urmare, în situația inexistenței a unui act de constatare a contravenției, caracterul ilicit al faptei și vinovăția pot fi probate prin orice mijloace de probă admise de lege. În speță, caracterul cert al producerii incidentului și al mecanismului de vătămare este pe deplin demonstrat prin faptul că intimații în principiu nu au negat existența circumstanțelor de fapt sus-menționate. Această poziție are valoarea unei probe depline în sensul existenței faptei ilicite, nemaifiind necesară nicio altă confirmare de ordin contravențional.

În continuare, circumstanțele de fapt sus-enunțate denotă fără echivoc o legătură cauzală directă dintre fapta ilicită săvârșită cu vinovăție și prejudiciul suportat.

În această ordine de idei, instanța de judecată constată o vătămare a integrității corporale, fiindu-i produs apelantei Cernenco Elena, un prejudiciu biologic prin excoriație la nivelul umărului drept, excoriație la nivelul antebrațului stâng, echimoză la nivelul mânii drepte, fapt ce impune încasarea din contul din contul lui Garaba Andrei și din contul lui Șchiopu Vadim în beneficiul lui Cernenco Elena, a câte 5000 lei cu titlu de prejudiciu biologic, ca fiind o sumă echitabilă și proporțională, în rest suma care excede cuantumul sus-indicat de respins ca neîntemeiată.

În continuare, în conformitate cu reglementările de la art. 2036 alin. (1) și (2) Cod civil, *în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum şi în alte cazuri prevăzute de lege, instanţa de judecată are dreptul să oblige persoana*

responsabilă la reparaţia prejudiciului prin plata de despăgubiri. Prejudiciul moral se repară indiferent de existenţa şi întinderea prejudiciului patrimonial.

Conform art. 2037 Cod civil, *mărimea despăgubirii pentru prejudiciu moral se determină de către instanţa de judecată în funcţie de caracterul şi gravitatea prejudiciului moral cauzat persoanei vătămate, de gradul de vinovăţie a autorului prejudiciului, dacă vinovăţia este o condiţie a răspunderii, şi de măsura în care această despăgubire poate aduce satisfacţie echitabilă persoanei vătămate. Caracterul şi gravitatea prejudiciului moral le apreciază instanţa de judecată, luînd în considerare circumstanţele în care a fost cauzat prejudiciul, restrîngerea posibilităţilor de viaţă familială şi socială, precum şi statutul social al persoanei vătămate. La determinarea despăgubirii, instanţa de judecată va tinde să acorde o despăgubire care, pe de o parte, are o mărime comparabilă cu cea acordată în mod obişnuit în împrejurări similare şi, pe de altă parte, ia în cont particularităţile cazului*.

În această ordine de idei, la stabilirea cuantumului prejudiciului moral, reieșind din circumstanțele cauzei, nivelul emoțiilor trăite, este primordială în asigurarea unei despăgubiri eficiente și excluderea caracterului de victimă în condițiile art. 2 din Convenție.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru reține că apelanta Cernenco Elena a suportat un puternic impact emoțional, suportând în esență o vătămare neînsemnată a integrității corporale.

Prin urmare, instanța de apel conchide că urmează a fi încasată din contul intimaților Garaba Andrei și Șchiopu Vadim în beneficiul lui Cernenco Elena, suma de 2000 lei de la fiecare, cu titlu de prejudiciu moral, ca fiind o sumă echitabilă și proporțională, în rest, suma care excede cuantumul sus-indicat de respins ca neîntemeiată.

Pe cale de consecință, hotărârea primei instanţe, urmează a fi casată integral, cu emiterea a unei noi hotărâri privind admiterea parțială a acţiunii înaintată de către Cernenco Elena, în sensul sus-menționat.

Potrivit art. 94 Cod de procedură civilă, *instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acţiunea reclamantului a fost admisă parţial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporţional părţii admise din pretenţii, iar pîrîtului – proporţional părţii respinse din pretenţiile reclamantului*.

În temeiul art. 96 alin. (1) și (1^1) Cod de procedură civilă, *instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile ei de asistenţă juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare şi rezonabile. Cheltuielile menţionate la alin.(1) se compensează părţii care a avut cîştig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat*.

În contextul normelor de procedură sus-indicate, precum și luând în considerare faptul că intimații nu au prezentat dovada faptului că sunt reprezentați de către avocați, Colegiul judiciar conchide în favoarea respingerii cererilor înaintate de către Garaba Andrei și Șchiopu Vadim cu privire la compensarea cheltuielilor de judecată.

Or, intimații ar fi dispus de dreptul de a le fi compensate cheltuielile de asistență juridică, la caz, proporțional părții respinse din pretențiile apelantei, cu condiția ca primii să fi fost reprezentați în judecată de un avocat.

Astfel, având în vedere că prima instanţă a stabilit circumstanţele pricinii, și nu este necesară verificarea suplimentară şi administrarea de noi dovezi, însă a interpretat eronat normele de drept material, Colegiul judiciar ajunge la concluzia de a admite apelul, de a casa integral hotărârea instanței de fond, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere parțială a acțiunii, prin încasarea din contul lui Garaba Andrei în beneficiul lui Cernenco Elena, suma de 5000 lei cu titlu de prejudiciu biologic, precum și suma de 2000 lei cu titlu de prejudiciu moral și prin încasarea din contul lui Șchiopu Vadim în beneficiul lui Cernenco Elena, suma de 5000 lei cu titlu de prejudiciu biologic, precum și suma de 2000 lei cu titlu de prejudiciu moral, în rest, acțiunea fiind pasibilă de a fi respinsă, ca fiind neîntemeiată.

În conformitate cu prevederile art. 385 lit. a), art. art. 389-390 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru,-

d e c i d e :

Se admite cererea de apel declarată de către Cernenco Elena.

Se casează integral hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 25 martie 2024, adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Cernenco Elena împotriva lui Garaba Andrei și Șchiopu Vadim cu privire la repararea prejudiciului biologic și a prejudiciului moral, cu pronunțarea unei noi hotărâri:

Se admite parțial cererea de chemare în judecată depusă de Cernenco Elena împotriva lui Garaba Andrei și Șchiopu Vadim cu privire la repararea prejudiciului biologic și a prejudiciului moral.

Se încasează din contul lui Garaba Andrei în beneficiul lui Cernenco Elena, suma de 5000 (cinci mii) lei cu titlu de prejudiciu biologic, precum și suma de 2000 (două mii) lei cu titlu de prejudiciu moral.

Se încasează din contul lui Șchiopu Vadim în beneficiul lui Cernenco Elena, suma de 5000 (cinci mii) lei cu titlu de prejudiciu biologic, precum și suma de 2000 (două mii) lei cu titlu de prejudiciu moral.

În rest, se respinge, ca fiind neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de Cernenco Elena împotriva lui Garaba Andrei și Șchiopu Vadim cu privire la repararea prejudiciului biologic și a prejudiciului moral.

Se resping cererile înaintate de către Garaba Andrei și Șchiopu Vadim cu privire la compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este definitivă și executorie din momentul pronunțării, însă poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiţie în termen de 2 luni de la comunicarea deciziei integrale, prin intermediul Curţii Supreme de Justiţie.

Preşedintele şedinţei,

Judecătorul Marina Anton

Judecătorii: Dorin Dulghieru

Constantin Roșca